

Acil Durum Yaşanmadan Önce Bilinmesi / Yapılması Gerekenler:

1- Acil durum nedeni ile gitmemiz gereken Acil Durum Toplanma Alanının yerini öğrenmemiz gerekiyor. Acil durum toplanma alanları binanın dışına çıkıp, karşıya / yana baktığımızda gördüğümüz aşağıdaki levhanın bulunduğu alandır.

Yerleşke bazında acil durum alanlarının yerlerini İKÜ web’de İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi sayfasında yer alan “**Acil Durum Planı**” adlı sunumda izleyebilirsiniz.

2- Acil durum anında Acil Durum Alanına gidebileceğimiz en az iki adet yol seçeneği belirlememiz gerekiyor. Aklımızda bir adet yol seçeneği olursa, acil durumdan dolayı o yolun kapalı olma ihtimali olabilir.

Acil durum yaşandığında muhakkak acil durum çıkışından çıkma şartı yok. Acil durum anında normal giriş – çıkışta kullandığımız yolda, çıkışı engelleyen olumsuz bir durum yoksa, normal giriş - çıkış yolu da olarak kullanabiliriz.

3- Acil durumlarda her zaman yeşil renkli acil durum yönlendirme levhalarındaki yönlendirmelere göre hareket edilerek, çıkış yapılır.

4- Çalıştığımız alana en yakın konumda olan yangın dolabının / yangın söndürme tüpünün yeri ve yangın söndürme tüpünün kullanma şekli öğrenilir. (Eğer acil durumun nedeni bir yangınsa bu yangının fark edildikten sonraki bir dakika içinde en yakındaki yangın söndürme tüpü kullanılarak, söndürme amaçlı ilk müdahalenin yapılması gerekiyor.)

Deprem konusunda ;

5- Deprem anında devrilme ihtimali olan ekipmanlar, mobilyalar sabitlenir.

6- Deprem anında raflardaki ekipmanların çoğu fırlar, yakınında bulunanların üzerine düşerek, yaralanmalarına neden olur. Bu nedenle deprem olma ihtimali olan yerlerdeki binalarda raf kullanımından kaçınılmalıdır. İlle de raf kullanılmak isteniyorsa kırılmaz camdan yapılmış dolap kapakları kullanılarak, raftaki ürünlerin deprem anında fırlaması önlenmelidir. Dolap kapıları, kapakları, kilitlenebilir olmalı ve her zaman kilitli tutulmalıdır.

7- Kapalı ortamlarda, zeminde bulunan, deprem anında tavan çökse bile ezilmeyeceğini düşündüğümüz ekipmanlar belirlenir. Bu ekipmanların yan tarafı bizim için yaşam üçgeni kaynağıdır. Bir deprem anında hemen bu ekipmanların yan tarafına sığınırız.

DEPREME UYURKEN YAKALANIRSANIZ

Yataktan yuvarlanın ve sırtınızı yatağa vererek cenin pozisyonuna geçin.

Eğer ortamda, deprem anında yanına sığınabileceğimiz bir ekipman yoksa en yakındaki kolonun çaprazında kalmaya çalışırız. Binada yıkılma olursa devrilen kolonun bizim için bir yaşam üçgeni kaynağı olma ihtimali vardır.

- 8- Deprem çantası diye bilinen çanta hazırlanabilir. Bu çantanın içine:
- Kendimize, ailemize ait resmi evraklar, bir miktar para, cep telefonu,
 - Gıda maddeleri (2x1,5 lt su, bisküvi çeşitleri, kuru yemiş, kuru meyve, kullanılan ilaçlar,
 - Düdük,
 - El feneri,
 - Radyo,
 - Bot benzeri ayakkabı konulabilir.

Hazırladığımız deprem çantasını, deprem anında sığınma alanı olarak belirlediğimiz yaşam üçgeni alanında muhafaza ediyoruz.

9- AFAD tarafından hazırlanan “AFAD acil Afet Acil Arama” adlı program uygulaması cep telefonuna indirilerek, programa kayıt yapılabilir, burada yer alan anlatımlar izlenir.

Engelliler için;

10- Her engelli için 4 asıl + 4 yedek olmak üzere, toplam 8 kişiden oluşan refakatçi ekip kurulur. Engelli ve sorumlu ekip üyeleri arasında whats app gurubu kurulur. Yaşanabilecek bir acil durumda, engelli kişi whats app grubuna konum atar. Sorumlu refakatçi ekip üyeleri derhal sorumlu oldukları engellinin yanına giderek, hep birlikte acil durum toplanma alanına gidecek şekilde hareket ederler.

Deprem Anında Yapılacaklar

1- Deprem anında yaşam üçgeni kaynağı olarak belirlediğimiz ekipmanın yanına geçeriz.

2- Deprem anında hedef konumunda kalıyoruz. Hedef konumunda olduğumuzdan en küçük hale gelmemiz gerekir. Bu amaçla hemen cenin pozisyonu alıyoruz. Zemin hareket ettiği için yan yatarsak, zeminle temas eden yüzey arttığı için, konumuzu koruma ihtimali artar. Yere yan yattığımızda sağ tarafa yattıysak sağ elimizle sağ kulağımızı, sol elimizle enseimizi (Ensemizde bulunan omiriliği koruyoruz.) sol bilek ve sol kol ile sol kulağımızı, sol tarafımıza yattıysak sol elimizle sol kulağımızı, sağ elimizle enseimizi, sağ bilek ve sağ kol ile sağ kulağımızı koruyoruz.

Acil durum deprem tatbikatları sırasında yaşam üçgeni kaynağı olarak düşünülen ekipmanın yanına çömelir ve 30 saniye cenin pozisyonunda beklenir. 30 saniye dolunca, ortamdaki çalışan cihazlar kapatılır, giysi ve çanta alınıp, derhal acil durum toplanma alanına, acil durum ekiplerinde görevli olanlar, acil durum ekip toplanma alanına gider. (Olabilecek bir artçı deprem ihtimaline karşı, yaşanan her depremden sonra bina terk edilir, en az 30 dakika olacak şekilde binanın uzağında beklenir.)

3- Deprem anında bulunulan ortamda bir yıkılma meydana geliyorsa, ortamı toz kaplamaya başlar. Bu durumda hemen üzerimizdeki giysi ile yüzümüzü örterek, oluşan tozdan dolayı boğulmanın önüne geçeriz.

4- Deprem hareketleri devam ettiği süre boyunca yer değiştirmeye çalışılmaz. Oluşan yer hareketleri nedeni ile ayağımız kayıp, düşebilir yaralanabiliriz.

5- Deprem anında merdivenlerden uzakta kalınması gerekir. Deprem anında en çok darbe gören alan merdivenlerdir. Depreme merdivende yakalanırsak, mümkünse en yakın katın koridoruna geçmeye çalışılabilir.

6- Deprem oldu ama binada herhangi bir yıkılma olmazsa, aşağıdaki “Acil Durumda Yapılması Gerekenler” adımları tek tek uygulanır.

Bir deprem olduğu zaman artçı deprem mi, öncü deprem mi olduğu ilk anda belli değildir. Genellikle, oluşan deprem öncü depreme ana depremler genellikle yarım saat veya

bir saat içinde meydana gelebilir. Bu nedenle bir deprem olduktan sonra, tekrar deprem olma ihtimaline karşı, derhal bina boşaltılır, en az yarım saatliğine de olsa binaların dışında ve uzağında beklenir.

Acil Durumda Yapılması Gerekenler

Bir acil durum yaşandığında:

- 1- Yaşanan acil durum ne olursa olsun, her zaman sakin kalınır.
- 2- Yaşanan acil durumun ne olduğunu doğru teşhis edilip, sırasıyla yapmanız gerekenler düşünülüp, tek tek uygulamaya geçilir.
- 3- Yapılan iş bırakılır, çalışan cihazlar kapatılır.
- 4- Çanta ve giysi alınıp, oda terk edilir.
Acil durum ekiplerinden yangınla mücadele ekiplerinde yer alanlar, odalarından çıkınca yangın var mı konusunda çevrelerini kontrol ederler. Yangın varsa yerleşke bazında kurulan yangınla mücadele whats app grubuna meydana gelen yangının kaynağı ve adresi hakkında bildirim atar, sonrasında yangının türüne göre söndürme çalışmasına başlar. Aynı yerleşkede olan diğer yangınla mücadele ekip üyeleri derhal verilen adrese doğru giderler. Giderken yol üzerinde bulunan yangın söndürme tüplerini alarak, giderler.
Yangın büyümüş ise yangının yakınındaki yanıcı maddeler çekilir. Yangın dolabındaki su hortumu çıkarılıp, su açılarak yangına su tutulur. Yangın söndürülmeye, söndürülemiyorsa, yangının çevresi ıslatılarak, yangının yayılması önlenmeye çalışılır.
- 5- Yeşil renkli acil durum yönlendirme levhaları izlenerek, Acil Durum Toplanma Alanına gidilir.
- 6- Acil durumlarda asansör kullanılmaz, sadece merdivenler kullanılır. Acil durumlarda asansör kullanımı kaynaklı bir sorun yoksa, sadece engelliler ve refakatçileri tarafından asansörler kullanılabilir.
- 7- Merdivenden iniş yapılırken, kapıda yeşil renkli “Acil Çıkış” yazısı varsa bu kapıdan çıkış yapılır. (Merdivenlerin zemin katlarındaki kapıların iç taraflarına bu yazılar asılmıştır. Aşağıya inmeye devam ederseniz, bodrum kata iner, bina içinde mahsur kalırsınız.)
- 8- Çıkış yolunda, kapı geçişlerinde kalabalıktan dolayı tıkanma olursa beklenir. Asla, önümüzdeki itilip, kendimize yol açılmaya çalışılmaz.
- 9- Yolumuz üzerinde bir kişi şoka girmiş bekliyorsa, koluna girilir. Acil toplanma alanına birlikte gidilir. (Böylece bir kişinin hayatını kurtarmış oluruz.)
- 10- Acil durum alanına varılınca yapılan yoklamaya kayıt yaptırılır.
- 11- Binadan çıkarken görülen olumsuzluklar, yoklama alan kişiye not aldırılır.
- 12- Sayım sonrası verilen talimata göre hareket edilir.

İKÜ web’de Üniversitemiz / İdari Birimler / İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi sayfasında **Acil Durum Planı** adlı 10 dakikalık bir sunum var. Tüm çalışanlarımızın ve öğrencilerimizin bu sunumu izlemesi çok önemli. Yukarıda anlatılanlar görsel olarak bu sunumda anlatılmaktadır. Bu sunumun son kısmında acil durum ekiplerinde görev alanların acil durumda yapacakları ve toplanma alanlarına ait bilgilendirme de yer almaktadır. Bu nedenle özellikle acil durum ekiplerinde görev alan çalışanlarca bu sunumun izlenmesi çok önemlidir.

Yukarıda anlatılan “Acil Durumda Yapılması Gerekenler” her ne kadar işyeri için hazırlanmış olarak bilinse de, gerçekte hem işyerinde hem de ev için de aynen geçerlidir.

Yukarıda anlatılanlar ve sunum hakkında bir sorunuz olursa c.gultekin@iku.edu.tr adresinden iletişim kurabilirsiniz.

Saygılarımla.

Cumhur Gültekin
İş Güvenliği Uzmanı (A)
Jeofizik Mühendisi